

РЕШЕНИЕ

№ 13

гр. Силистра, 01.02.2024 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

ОКРЪЖЕН СЪД – СИЛИСТРА в публично заседание на осемнадесети януари през две хиляди двадесет и четвърта година в следния състав:

Председател: Пламен Н. Димитров

Членове: Кремена Ив. Краева
Десислава Г. Петрова

при участието на секретаря Глория Недева
като разглежда докладваното от Пламен Н. Димитров Въззивно гражданско дело № 20233400500389 по описа за 2023 година

Производството е образувано по въззивна жалба от „Банка ДСК“ АД, ЕИК 121830616, подадена срещу Решение № 380 от 14.07.2023г., постановено по гр.д. № 1526/2022г. на РС - Силистра, В ЧАСТТА с която първоинстанционния съд е отхвърлил исковете на банката срещу ответника Г. Н. Р. за договорна лихва за горницата от уважената част 1 461,58 лева до претендираната 3 403,94 лева и за периода 18.10.2021-18.10.2022 г.

Въззивникът – „Банка ДСК“ АД, ЕИК 121830616, не е доволен от първоинстанционното решение, намира, че е неправилно- произнесено е в нарушение на материалния закон, необосновано и съдът не е анализирал правилно някои от представените доказателства. Представителят на банката моли вместо него въззивният съд да постанови друго решение, с което да уважи изцяло предявените от „Банка ДСК“ искове и да осъди кредитополучателят Г. Н. Р. да заплати на „Банка ДСК“ всички суми за договорна лихва посочени в исковата молба. Претендира още съда да присъди в полза на „Банка ДСК“ направените в заповедното и първоинстанционното производство разноски в пълен размер съгласно представените в съответните производства списъци.

Претендира направените в заповедното и първоинстанционното производство разноски в пълен размер съгласно представените в съответните производства списъци.

Въззиваемият – Г. Н. Р., с ЕГН ***** от с. К., общ. Силистра, ул. „И.“ № 33, ет. 1, ап. 1, чрез назначен особен представител изразява становище за неоснователност на жалбата и моли въззивния съд да я отхвърли и да потвърди атакуваното с нея първоинстанционно решение.

Съдът – след като прецени събраните по делото доказателства приема за установено следното от фактическа и правна страна.

За да постанови атакуваното решение първоинстанционният съдебен състав е приел, че страните са били в облигационни отношения по повод сключен между тях договор за кредит. В ОУ към договора е уговорена санкция за забава в плащанията на вноски по кредита, според която от деня, следващ падежната дата по договора, частта от вноската,

представляваща главница, се олихвява с договорения лихвен процент, увеличен с надбавка за забава в размер на 10 пункта, а при настъпване на окончателна изискуемост на задълженията по кредита (включително и предсрочна такава) върху неиздължената главница се начислява законна лихва. В ОУ към договора било предвидено като основание за настъпване на предсрочна изискуемост на задълженията по кредита допусната забава в плащанията на главница и/или лихва над 90 дни. Съобразявайки заключението на назначеното по делото вещо лице първоинстанционният съд приел, че тази обективна предпоставка е налице, тъй като кредитополучателя не заплатил изцяло дори първата погасителна вноска с падежна дата 10.12.2020г., а следващите вноски останали изцяло непогасени. На това основание според съда банката пристъпила към обявяване на предсрочна изискуемост на кредита като изготвила уведомление до длъжника, което видно от протокол на ЧСИ Г. Георгиев от 08.10.2021г. му било връчено на същата дата по реда на чл. 47, ал. 5 от ГПК чрез залепване на уведомление, като самото уведомление е залепено на 23.09.2021г. съобразявайки така установеното първостепенния съд приел, че предсрочната изискуемост на кредита е настъпила именно на 08.10.2021 г., тъй като по силата на чл. 18, ал. 5 от ЗЧСИ, частният съдебен изпълнител е оправомощен да реализира процедурата по връчване на книжа във връзка с граждански правоотношения, включително по реда на чл. 47, ал. 5 от ГПК, което в конкретния случай е сторил. В мотивите, към решението е обсъдено, че при връчването е спазено изискването на чл. 47, ал. 1 от ГПК, за удостоверяване невъзможността за намиране на длъжника на адреса му чрез извършване най-малко на три посещения с интервал от поне една седмица между всяко от тях (едно от които в неприсъствен ден) и въпреки липсата на данни за направен опит за връчване на уведомлението чрез работодател, съдът приел, че такова не е било възможно, тъй като при призоваването на ответницата по този ред в исковото производство е станало ясно, че фактически юридическото лице - работодател, няма офис на адреса си на управление, посочен в търговския регистър.

Съобразявайки данните от назначената по делото ССЕ, първоинстанционният съд приел, че до момента ответницата не е заплатила никаква част от главницата по кредита, поради което тя се дължи в пълен размер от 20000 лв., както и че възнаградителната лихва по договора (формирана при условията на чл. 8 от него) за периода от 21.11.2020 г. до 18.10.2021 г. възлиза на сумата от 1461,58 лв., а лихвена надбавка за забава за периода от 10.12.2020 г. до 18.10.2022 г. - на сумата от 2123.85 лв.

Съдът не кредитирал тезата на ищеца, че размерът на възнаградителната лихва следва да бъде по - висок от този, който приело вещото лице, тъй като тя следва да се начислява за целия период на ползване на сумата до окончателното плащане.

Становището на съда било обусловено от разпоредбата на чл. 430, ал. 2 от ТЗ, според който текст лихвата се дължи за уговорения срок на ползването, а не за по - дълъг период, ако е допуснато просрочие, тъй като видът на сключеният между страните договор предполага както уговорка за заплащане на лихва, така и срок за ползването на кредита, през който тази лихва се дължи.

Поради тези причини според районния съдия при забава в плащането на вноските се начислява единствено лихва за забава, но не и възнаградителна такава, който извод е възприет и в т. 2 от ТР № 3/2017 от 27.03.2019 г. по т.д. № 3/2017 г. на ВКС, ОСГТК, според която дори при предсрочна изискуемост на кредита, възнаградителната лихва за периода след настъпване на изискуемостта престава да се дължи.

Ето защо съдът приел, че клаузата на чл. 5.8 от ОУ към договора е нищожна поради противоречието си със закона (чл. 430, ал. 2 от ТЗ) и възнаградителната лихва върху главницата следва да се начислява до падежната дата на вноската, в която е включена съответната част от тази главница, а не след настъпване на този падеж.

Представителят на банката счита, че първоинстанционният съд неправилно интерпретирал установената по делото фактическа обстановка приемайки, че предсрочната

изискуемост на кредита е настъпила на 08.10.2021 г. когато била връчена покану-уведомление от „Банка ДСК“ до кредитополучателя Г. Р., в която покана се съдържа изявление на банката, че превръща остатъка по кредита в предсрочно изискуем.

За да аргументира жалбата си въззивникът изтъква, че първоначално е подал заявление по чл. 417 от ГПК, срещу Г. Р., което заявление е било отхвърлено от състав на Районен съд Силистра по ч.г.д. № 800/202 г., именно с мотивите че същата покану-уведомление не била надлежно връчена и по този начин не била настъпила предсрочна изискуемост на кредита. Сочи още, че състав на Окръжен съд Силистра потвърдил отказа на районния съд със същите мотиви- с Определение № 350/05.08.2022г. по в.ч.г.д. № 239/2022г. Определението на Окръжния съд било окончателно и след неговото постановяване за „Банка ДСК“ бил открит пътя за водене на исково производство по чл. 415, ал. 1, т. 3 от ГПК. Изтъква се, че искът по чл. 415, ал. 1, т. 3 от ГПК, представлява осъдителен иск, който законът предоставя на кредитора да предяви при отказ на съда да му издаде заповед за изпълнение, т.е. искът е продължение на заповедното производство. В тази връзка въззивникът приема, че щом отказът да му бъде издадена заповед за изпълнение е поради извод на съда, че предсрочна изискуемост не е настъпила преди подаване на заявлението по чл. 417 от ГПК, тъйкато връчването на поканата - уведомление е ненадлежно, то би следвало същото да е осъществено с връчването на ответника на исковата молба по чл. 415, ал. 1, т. 3 от ГПК, респективно на неговия процесуален представител. Коментира се колизията между мотивите на заповедния съд, който отказал издаване на заповед за изпълнение защото не била настъпила предсрочна изискуемост на задълженията по кредита и мотивите на съда по исковото производство, който приема, че уведомлението е връчено на по ранна дата и по тази причина присъжда лихви за по – кратък период.

По тези съображения и позовавайки са на ТР № 3/2017 от 27.03.2019 г. на ОСТТК на ВКС, съгласно т. 2, от което при предсрочна изискуемост на кредита, договорна възнаградителна лихва се начислява за периода до настъпване на предсрочната изискуемост, въззивникът мотивира жалбата си.

В жалбата се коментира експертното заключение изготвено в първоинстанционното производство, като се изразява съмнение относно правилното използване на алгоритъма за начисляване на договорната лихва. Такова възражение е правено и в хода на първоинстанционното производство, но е отхвърлено от съда.

По тези аргументи жалбоподателят атакува Решение № 380/14.07.2023г. постановено по гр.д. № 1526/2022 г. по описа на Районен съд Силистра в частта, в която съдът е отхвърлил исковете на „Банка ДСК“ срещу ответника Г. Н. Р. за договорна лихва за горницата от уважената част от 1 461,58 лева до претендираната 3 403,94 лева и за периода 18.10.2021-18.10.2022 г.

Въззивният съдебен състав след, като обсъди жалбата и установените по делото обстоятелства намира същата за допустима, но неоснователна по следните съображения:

Предмет на настоящото въззивно обжалване е частта от Решение № 380 от 14.07.2023г., с която първоинстанционния съд е отхвърлил исковете на банката срещу ответника Г. Н. Р. за договорна лихва за горницата от уважената част 1 461,58 лева до претендираната 3 403,94 лева и за периода 18.10.2021-18.10.2022 г.

За да мотивира жалбата си въззивникът сочи две различни основания – първо неправилно изчислен от вещото лице изготвило назначената от първоинстанционния съд ССЕ размер на претенцията за възнаградителна лихва и второ неправилно определен олихвяем период, което също рефлектира върху размера на действително дължимата лихва.

Жалбоподателят не оспорва становището на първоинстанционния съд, че възнаградителната лихва се дължи до момента, в който остатъкът от всички задължения по кредита е обявен за предсрочно изискуем, но приема, че този момент е настъпил на 18.10.2022г. а не на 08.10.2021г., както е посочено в атакуваното решение. Въззивникът основава тезата си на постановеното в заповедното производство по ч.гр.д. № 800/2022г. на РС – Силистра Разпореждане № 1360 от 14.06.2022г. потвърдено с Определение № 350 от

05.08.2022г. постановено по в.ч.гр.д. № 239/2022г. на ОС – Силистра. Решаващите състави по тези производство са приели, че в случая уведомлението до длъжника, с което кредиторът го уведомява за намерението си да обяви кредита за предсрочно изискуем не е било надлежно връчено на 08.10.2021г. по реда на чл. 47, ал. 5 от ГПК, съобразно Протокол от същата дата съставен от ЧСИ, което и обуславя липса на задължителна предпоставка за настъпване на предсрочната изискуемост на кредита. По тези съображения жалбоподателят приема, че предсрочната изискуемост на длъжниковите задължения е настъпила едва с връчването на исковата молба по чл. 415 от ГПК, респективно до този краен момент се дължи претендираната възнаградителна лихва.

Настоящият въззивен състав не кредитира така изложената теза, а приема за редовно връчването на уведомлението за предсрочна изискуемост на 08.10.2021г. по реда на чл. 47, ал. 5 от ГПК.

За да възприеме това становище въззивният съдебен състав съобрази клаузата на чл. 16 от сключеният между страните Договор за кредит за текущо потребление от 19.11.2020г., според която всички съобщения, уведомления и покани във връзка с договора за кредит ще се считат за получени от кредитополучателя, ако са изпратени от кредитора на посочения в договора адрес, който адрес е посочен и в протокола от 08.10.2021г. съставен от ЧСИ. По делото липсват данни длъжника да е уведомил кредитора си за евентуална промяна на този адрес настъпила преди връчването на уведомлението, което мотивира съда да приеме, че е налице именно хипотезата на този договорен текст регламентиращ волята на съконтрагентите връчването на определения адрес да се счита за редовно дори и в случаите, когато книгата не са получени от кредитополучателя. От протокола съставен от ЧСИ е видно, че връчителят е извършил и длъжимата проверка за постоянен и настоящ адрес на лицето, като е установил пълна идентичност между тях. Удостоверено е и обстоятелството, че адресатът на съобщението не се е явил да си получи книгата в законоустановения 14 дневен срок след залепването.

Действително, разпоредбата на чл. 43 от ЗЧСИ, препраща по отношение на връчването на съобщения и книга от кантората на ЧСИ към нормите на чл. 37-58 от ГПК, които след изменението на чл. 47, ал. 3 от ГПК с ДВ, бр.86/2017 год. изискват от съда служебно да провери и местоработата на ответника. Тези разпоредби, изискващи преди да приложи правилото на фикционното връчване обаче не следва да бъдат пренасяни автоматично в материалноправните отношения между страните, а изменението въвеждащо изискване за издирване на местоработата на ответника, подобно на задължението за назначаване на особен представител - за допълнителна гаранция за осигуряване на справедлив съдебен процес, независима от редовното връчване. В контекста на горното, настоящият въззивен състав намира за осъществена фикцията на закона, водеща до редовност на връчването, независимо от неударовенето от ЧСИ ненамиране на длъжника по месторабота.

По тези съображения съдът намира коментираният въззивно възражение за неоснователно.

Съдът не кредитира и другото въззивно оплакване основано на твърдяно от жалбоподателя неправилно изчислен от вещото лице и от първоинстанционния съд размер на длъжимата възнаградителна лихва поради ползван от експерта грешен алгоритъм. По конкретно се сочи, че експерта и съда не съобразили клаузата по чл. 5.8 от ОУ, към договора според която лихвата се начислява върху усвоената и непогасена част от кредита и се заплаща месечно, както и обстоятелството, че не са постъпвали никакви погасителни вноски от което според въззивника следва, че лихвите се начисляват върху непроменената олихвяема главница.

Въззивният съдебен състав споделя мотивите изложени по този въпрос в атакуваното решение и препраща към тях по реда на чл. 272 от ГПК. Действително експертът е установил, че ответницата не е заплатила никаква част от главницата по кредита, поради което тя се дължи в пълен размер от 20000 лв. Правилно съдът е взел предвид, че при забава в плащането на вноските се начислява единствено лихва за забава, но не и възнаградителна

такава. Този извод е възприет и в т. 2 от ТР № 3/2017 от 27.03.2019 г. по т.д. № 3/2017 г. на ВКС, ОСГТК, според която дори при предсрочна изискуемост на кредита, възнаградителната лихва за периода след настъпване на изискуемостта престава да се дължи. В този смисъл и клаузата на чл. 5.8 от ОУ, към договора е нищожна поради противоречието си със закона чл. 430, ал. 2 от ТЗ, и възнаградителната лихва върху главницата следва да се начислява до падежната дата на вноската, в която е включена съответната част от тази главница, а не след настъпване на този падеж.

По изложените съображения настоящият въззивен, съдебен състав приема коментираната жалба за неоснователна, което го мотивира да я отхвърли.

Водим от изложеното съдът

РЕШИ:

ПОТВЪРЖДАВА Решение № 380 от 14.07.2023г. постановено по гр.д. № 1526/2022г. на РС - Силистра В ЧАСТТА, с която първоинстанционния съд е отхвърлил исковете на „Банка ДСК“ АД, ЕИК 121830616, срещу ответника Г. Н. Р. с ЕГН *****, за възнаградителна лихва за периода от 18.10.2021г. до 18.10.2022 г., за горницата над уважената част от 1 461,58 лева до претендираната такава от 3 403,94 лева.

Решението е окончателно и не подлежи на обжалване.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____